

Сазонова Тетяна Олександрівна

канд. екон. наук, доцент

Руденко Олег Григорович

аспірант

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава

ЕКО-ІННОВАЦІЇ ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних кризових умовах для забезпечення виживання та подальшого зростання підприємств, інновації мають розглядатися як обов'язкова та природна умова функціонування сьогодення. Економічна криза наразі доповнюється й екологічною: змінюється клімат, що зумовлює, зокрема, збільшення амплітуди стихійних лих, зростає забрудненість навколишнього середовища. Зазначене, в свою чергу негативно відображається на продовольчій безпеці, стані охорони здоров'я населення – все це негативно впливає на якість життя населення. Варто зазначити, що зазначені тенденції характерні не лише для України, але й для світу в цілому.

Таким чином, розробка та впровадження еко-інновацій стає не лише вимогою розвитку сучасного підприємства, але й конче необхідною діяльністю підприємства, що позиціонує себе, як соціально відповідальну господарську одиницю.

Для забезпечення реального «зеленого» економічного зростання, на наш погляд, підприємствам доцільно впроваджувати комплексні еко-інновації на мікрорівні:

- соціальні, що передбачають зміну стилю життя та споживчої поведінки працівників (а через дифузії знань – їх родини, знайомих);
- технологічні – виробництво товарів та послуг (без зниження їх обсягів), застосовуючи при цьому меншу кількість ресурсів (впровадження ресурсо- та

енергозберігаючих технологій);

- організаційні мають на увазі застосування нових та удосконалення існуючих систем управління підприємством.

Впровадження комплексних еко-інновацій на рівні підприємства можливо забезпечити, на наш погляд, за рахунок:

- удосконалення корпоративної культури та забезпечення «реального» функціонування підприємства згідно неї. Замало формально затвердити Концепцію організаційної культури та провести відповідне інформування всіх стейкхолдерів, необхідно постійно діяти в її рамках як керівній, так і керованій ланкам;

- введення в управлінську діяльність проєктного менеджменту та опанування мистецтвом управління проєктами. Це дасть змогу не лише чітко розуміти місію, цілі певної еко-інновації, але й чітко визначити завдання по її розробці, впровадженню; визначити та розподілити в часі всі необхідні ресурси; надасть можливість залучити необхідні ресурси з зовнішнього середовища;

- налагодження ефективної системи мотивації інноваційної діяльності: не обмежуючись лише матеріальною винагородою, а включаючи до мотиваційного комплексу мотивацію розвитком, складними, амбіційними завданнями, відповідальністю, публічним визнанням заслуг, підвищення статусу та забезпечення кар'єрного розвитку тощо.

Разом з тим, впровадження еко-інновацій в сільське господарство України стримується рядом факторів, одними з яких є:

- великий рівень зносу матеріально-технічної бази, її моральним «застарінням»;

- нестача фінансових засобів для спрямування частини їх у інноваційний розвиток підприємства;

- відсутність можливості практичного застосування інноваційних розробок з ряду причин, але головним чином – через непопулярність практики співробітництва із вишами, науково-дослідними установами тощо.

На наш погляд, для набуття популярності практики розробки та

впровадження еко-інновацій в сільське господарство, замало лише розуміння керівництва підприємства, необхідна підтримка держави через:

- удосконалення нормативно-правової бази щодо розробки та впровадження еко-інновацій;
- заохочення інтеграції науки та виробництва (створення привабливих умов для обох сторін);
- створення реальних економічних та адміністративних механізмів, як заохочення, так і відповідальності для суб'єктів, що створюють, реалізують еко-інновації, та суб'єктів, які завдають шкоду навколишньому середовищу;
- популяризацію «зеленого» мислення у населення.

Функціонування підприємств сільського господарства згідно парадигми «зеленого» бізнесу можливе через об'єднання зусиль власників, персоналу, соціуму та держави. За лише таких умов, на наш погляд, можливо досягти бажаного ефекту та створити передумови розвитку не лише для окремого підприємства, але й для країни в цілому.